

EDITURA PARALELA 45

Colecția **SUBIECTE POSIBILE**

Lucrarea este elaborată conform programei școlare în vigoare pentru bacalaureat, reconfirmată prin O.M. privind organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat național – 2018.

Editor: Călin Vlasie

Redactare: Amalia Mărășescu

Tehnoredactare: Carmen Rădulescu

Pregătire de tipar: Marius Badea

Design copertă: Ionuț Broștianu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ABRUDAN, IOAN, GEOGRAFIE

Bacalaureat 2018 : Geografie / Ioan Abrudan, Sanda Bulgărean. –

Pitești : Paralela 45, 2017

ISBN 978-973-47-2621-9

I. Bulgărean, Sanda

91

Copyright © Editura Paralela 45, 2017

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

Ioan Abrudan

Sanda Bulgărean

Bacalaureat 2018

Geografie

Teme recapitulative
30 de teste, după modelul M.E.N.

Editura Paralela 45

Cuvânt-înainte

Prezenta lucrare reprezintă, fără îndoială, un instrument util de lucru pentru toți acei absolvenți ai clasei a XII-a care au decis să susțină una dintre probele examenului de bacalaureat din disciplina Geografie. În același timp, cadrele didactice, profesori de geografie, pot utiliza întreg conținutul lucrării în activitatea de predare, evaluare, cu atât mai mult cu cât ea cuprinde o multitudine de itemi și de elemente cartografice al căror conținut respectă ordinea din programa școlară.

Întrebările au grade de complexitate, dificultate și detaliere ridicate, făcând posibilă, pe de o parte, familiarizarea elevilor cu exigențele evaluărilor cuprinse în baremele elaborate la nivel național, iar pe de altă parte, însușirea noțiunilor, proceselor și fenomenelor geografice, precum și a competențelor ce trebuie dobândite, într-o înlanțuire logică, sistemică, obligând elevii să facă legături logice, să înțeleagă procesele și fenomenele geografice. Întrebările apelează la atenția elevilor, sunt precise și clar formulate, excluzând ambiguitățile și echivocul.

Itemii folosiți alternativ respectă fidel tipologia cuprinsă în variantele de subiecte pentru examenul de bacalaureat: itemi obiectivi (itemi de tip pereche, itemi de grupare, itemi cu alegere multiplă), itemi semiobiectivi (itemi de completare), precum și itemi subiectivi (itemi de tip eseu structurat).

Lucrarea este structurată în trei părți:

- Partea I – cuprinde aplicații la fiecare temă din programa de bacalaureat.
- Partea a II-a – oferă 30 de modele de teste finale care acoperă toate conținuturile propuse de programa de examen.
- Partea a III-a – oferă răspunsuri la aplicațiile din prima parte, precum și bareme detaliate pentru testele finale, dând astfel posibilitate elevilor să-și verifice propriile rezultate, să-și identifice nivelul și stadiul competențelor formate, calitatea cunoștințelor acumulate, să se autoevalueze permanent.

În speranța că în pregătirea examenului de bacalaureat și nu numai, elevii și cadrele didactice vor opta pentru consultarea și aprofundarea acestei lucrări, le dorim tuturor mult, mult succes!

Autorii

Teme recapitulative

A. EUROPA ȘI ROMÂNIA – ELEMENTE GEOGRAFICE DE BAZĂ

1. Spațiul românesc și spațiul european

I. Completați spațiile libere din propozițiile de mai jos cu informația corectă:

1. Europa și Asia formează o masă continentală denumită ...
2. Limita dintre Europa și Asia este dată de Munții ...
3. Istmul ponto-baltic desparte Europa continentală de Europa ...
4. Țările baltice situate în Europa Nordică se numesc, dinspre nord spre sud: ..., ... și ...
5. Față de istmul ponto-baltic, România este situată spre ...
6. Ponderea reliefului carpatic, raportat la teritoriul țării noastre, reprezintă aproximativ ...%.
7. Pe Glob, România este situată la jumătatea distanței dintre ... și ...
8. Reprezintă o graniță în totalitate fluvială, granița României cu statul numit ...
9. Cea mai vestică localitate din țara noastră este localitatea ...
10. Se desfășoară pe direcția NE-SV granița României cu ...
11. O mică parte din granița de nord a României este realizată de râul ...

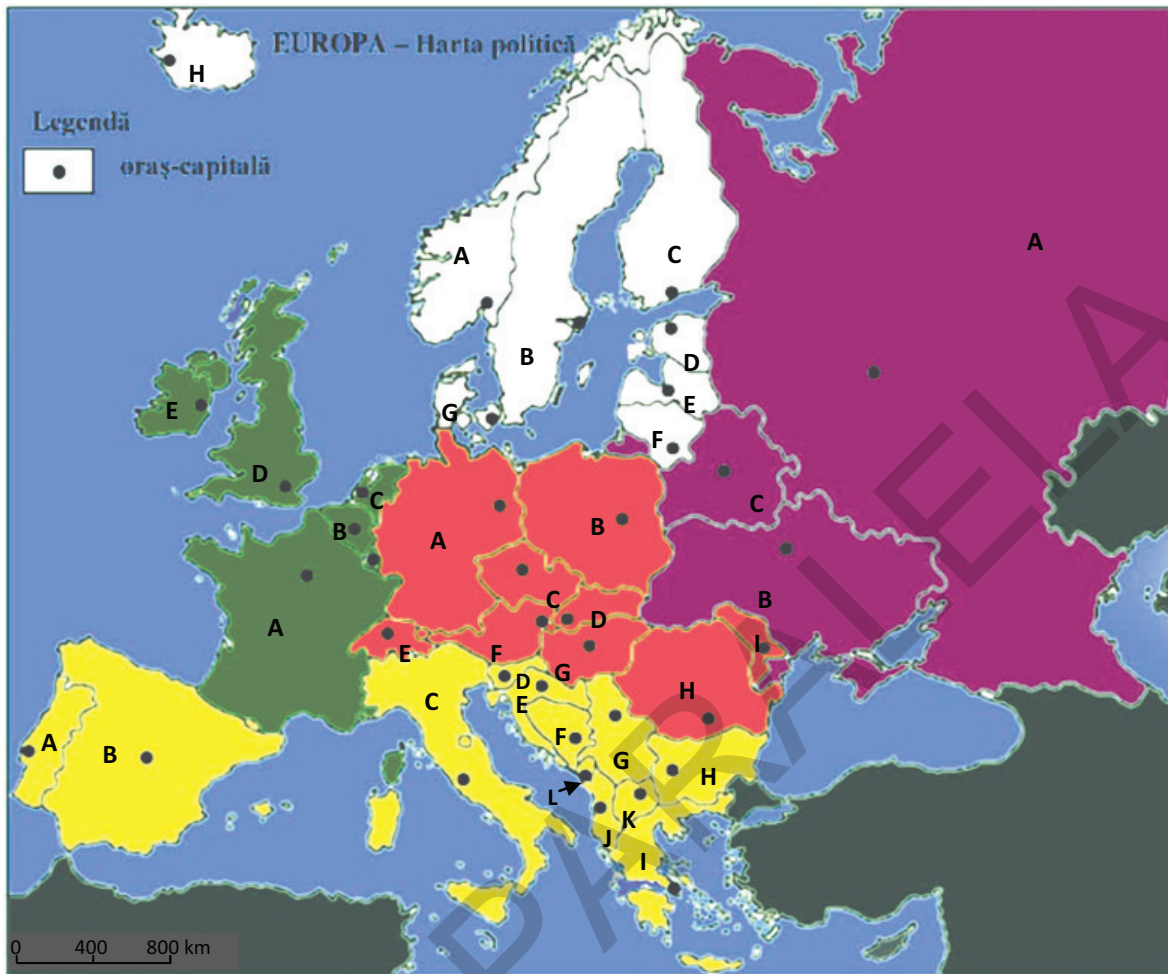
II. Citiți cu atenție afirmațiile de mai jos și încercuiți litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Punctul extrem vestic al Europei este:
a. Capul Nord; b. Capul Matapan; c. Capul Roca; d. Insula Creta.
2. Reprezintă caracteristici ale continentului Europa:
a. țărmurile foarte sinuoase și existența unor mări interioare;
b. lipsa peninsulelor și prezența unui număr mare de insule;
c. masivitatea continentului și vechimea mare a formelor de relief;
d. organizarea naturală pe fâșii latitudinale, paralele și masivitatea continentului.
3. Caracterul „pontic” al țării noastre este dat de:
a. ieșirea României la Marea Neagră;
b. prezența reliefului glaciatic;
c. deschiderea largă spre Câmpia Panonică;
d. situarea celei mai mari părți din lanțul carpatic pe teritoriul țării noastre.
4. Poarta de intrare a fluviului Dunărea în țara noastră o constituie localitatea:
a. Zimnicea; b. Baziaș; c. Drobeta-Turnu Severin; d. Moldova Nouă.
5. În Europa, România are o suprafață apropiată cu cea a statului:
a. Luxemburg; b. Rusia; c. Grecia; d. Uganda.
6. Caracterul temperat al climatului Europei este dat de:
a. poziția pe continent; b. curenții oceanici;
c. dispunerea principalelor trepte de relief; d. poziția pe glob.
7. Centrul geometric al României este situat în apropierea intersecției dintre:
a. paralela de 45° lat. N și meridianul de 25° long. E;
b. paralela de 46° lat. N și meridianul de 25° long. E;
c. paralela de 45° lat. S și meridianul de 25° long. V;
d. paralela de 46° lat. N și meridianul de 45° long. E.
8. România este situată, în cadrul continentului, în:
a. Europa Nordică; b. Europa Sudică; c. Europa Centrală; d. Europa Estică.

9. Față de Marea Neagră, România este situată în partea de:
a. NE; b. SE; c. NV; d. SV.
10. Sunt componente esențiale ale teritoriului țării noastre:
a. Dunărea, Depresiunea colinară a Transilvaniei, Marea Neagră;
b. Munții Carpați, Delta Dunării, Mureșul;
c. Depresiunea colinară a Transilvaniei, Delta Dunării, Munții Carpați;
d. Munții Carpați, Marea Neagră, Dunărea.
11. Legătura României cu centrul și vestul Europei se realizează prin:
a. Câmpia Română;
b. Dealurile de Vest;
c. Dunăre;
d. Câmpia de Vest.
12. Sunt consecințe fizico-geografice ale poziției României în cadrul continentului Europa:
a. climatul continental excesiv și vegetația predominant de stepă;
b. climatul oceanic și vegetația de tundră;
c. climatul temperat și vegetația bogată;
d. climatul continental moderat și vegetația bogată.
13. Din lungimea totală a fluviului Dunărea, este limitrof sau traversează teritoriul țării noastre un segment de:
a. 38%; b. 48%; c. 30%; d. 40%.

III. Răspundeți, pe scurt, la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Definiți termenul *romanitate orientală*.
2. Referitor la spațiul geografic european, notați trei caracteristici.
3. Se dă afirmația: *România este o țară carpatică*. Aduceți două argumente prin care să susțineți această afirmație.
4. Citiți cu atenție enunțul: *România este așezată în emisfera nordică, la intersecția paralelei de 45° latitudine nordică cu meridianul de 25° longitudine estică. În latitudine, România se întinde între 43°37' și 48°15' latitudine nordică, iar în longitudine între 20°15' și 29°41' longitudine estică.*
Știind că lungimea reală a unui grad de latitudine este de cca 111 km, iar lungimea reală a unui grad de longitudine (la latitudinea de 45°) este de cca 79 km, calculați:
 - a. La ce distanță (în km) față de Ecuator se află paralela de 45° latitudine nordică?
 - b. La ce distanță (în km) se află paralela de 25° longitudine estică față de meridianul de 0°?
 - c. Ce distanță (în km) este între extremitățile de nord și de sud și cele de est și de vest ale țării noastre?
5. Citiți denumirile statelor de mai jos și subliniați cu o linie denumirile statelor mici ale Europei: San Marino, Italia, Olanda, Danemarca, Monaco, Malta, Letonia, Vatican, Elveția, Cipru, Austria, Andorra, Liechtenstein, Grecia, Germania, Luxemburg.
6. Comparați Germania cu Grecia, identificând două asemănări și două deosebiri privind aspectele legate de poziția geografică și limitele acestora.
7. Explicați consecințele așezării României în cadrul continentului.
8. Se dă afirmația: *România este o țară danubiană și pontică*. Aduceți câte două argumente, pentru fiecare element, în sprijinul susținerii acestei afirmații.
9. Pe harta de pe pagina următoare sunt reprezentate statele Europei (cu excepția statelor mici), cu litere și capitalele lor, cu buline.

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Notați:

- Denumirea statului situat în estul statului mediteranean marcat, pe hartă, cu litera F.
- Litera corespunzătoare, de pe hartă, a statului Europei Estice pe teritoriul căruia se întind Munții Ural.
- Denumirea fluviului care traversează statul Europei Centrale marcat, pe hartă, cu litera D.
- Litera corespunzătoare, de pe hartă, a:
 - statului mediteranean pe teritoriul căruia se află Capul Roca;
 - statului nord-european pe teritoriul căruia se află Capul Nord;
 - statului mediteranean pe teritoriul căruia se află Capul Tarifa.

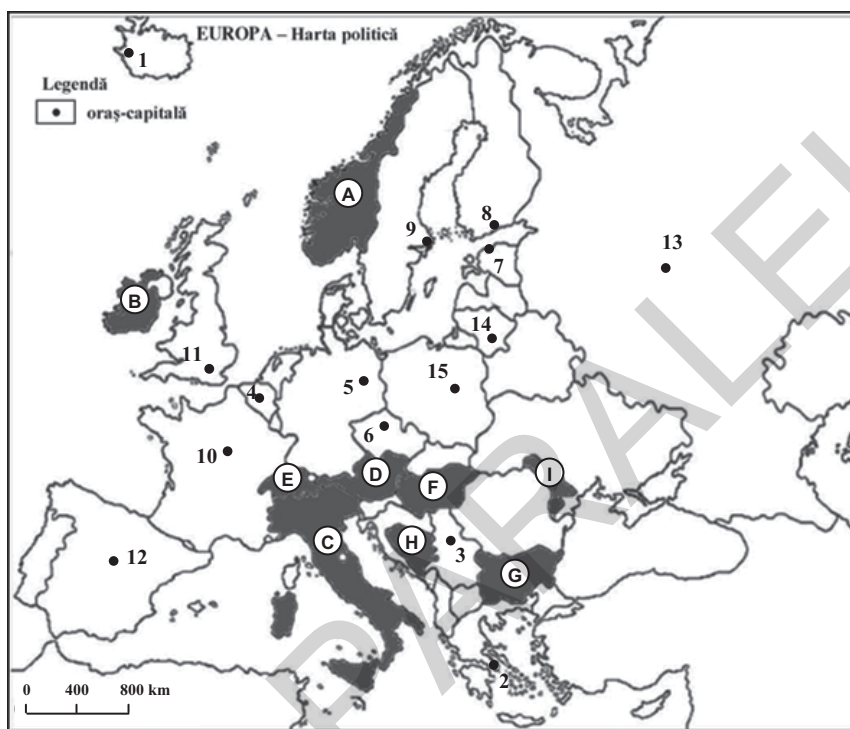
2. Completați tabelul de mai jos:

Regiunea geografică	Litera de pe hartă	Statul	Capitala	O unitate de relief
Europa Centrală	A			
	B			
	C			
	D			
	E			
	F			
	G			
	H			
	I			

Teste după modelul M.E.N.

Testul 1

Subiectul I (30 de puncte)

Harta de mai sus se referă la subiectul I A – E. Pe hartă sunt marcate state (cu litere) și orașe-capitală (cu numere).

A. Precizați:

1. numele statelor marcate, pe hartă, cu literele B și D;
2. numele orașelor-capitală marcate, pe hartă, cu numerele 12 și 14.

4 puncte

B. Scrieți, pe foaia de examen, răspunsurile corecte care completează propozițiile de mai jos:

1. Statul marcat, pe hartă, cu litera A are ieșire la Marea ...
2. Cel mai nou stat membru al UE se învecinează spre nord cu statul marcat, pe hartă, cu litera ...
3. Statul marcat, pe hartă, cu litera G ocupă partea nordică a Peninsulei ...

6 puncte

C. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre afirmațiile de mai jos:

1. Munții Penini sunt situați pe teritoriul statului a cărui capitală este marcată, pe hartă, cu numărul:
a. 11 b. 2 c. 12 d. 10 2 puncte
2. Orașul marcat, pe hartă, cu numărul 8, este capitala statului:
a. Norvegia b. Finlanda c. Suedia d. Estonia 2 puncte
3. Fluviul Po (Pad) străbate partea nordică a statului marcat, pe hartă, cu litera:
a. D b. E c. F d. C 2 puncte
4. Valoare ridicată a densității medii a populației se înregistrează în statul marcat, pe hartă, cu litera:
a. A b. C c. G d. I 2 puncte

5. Orașul-capitală situat la cea mai mare latitudine, de pe teritoriul Europei, este marcat, pe hartă, cu numărul:

- a. 9 b. 8 c. 1 d. 13 **2 puncte**

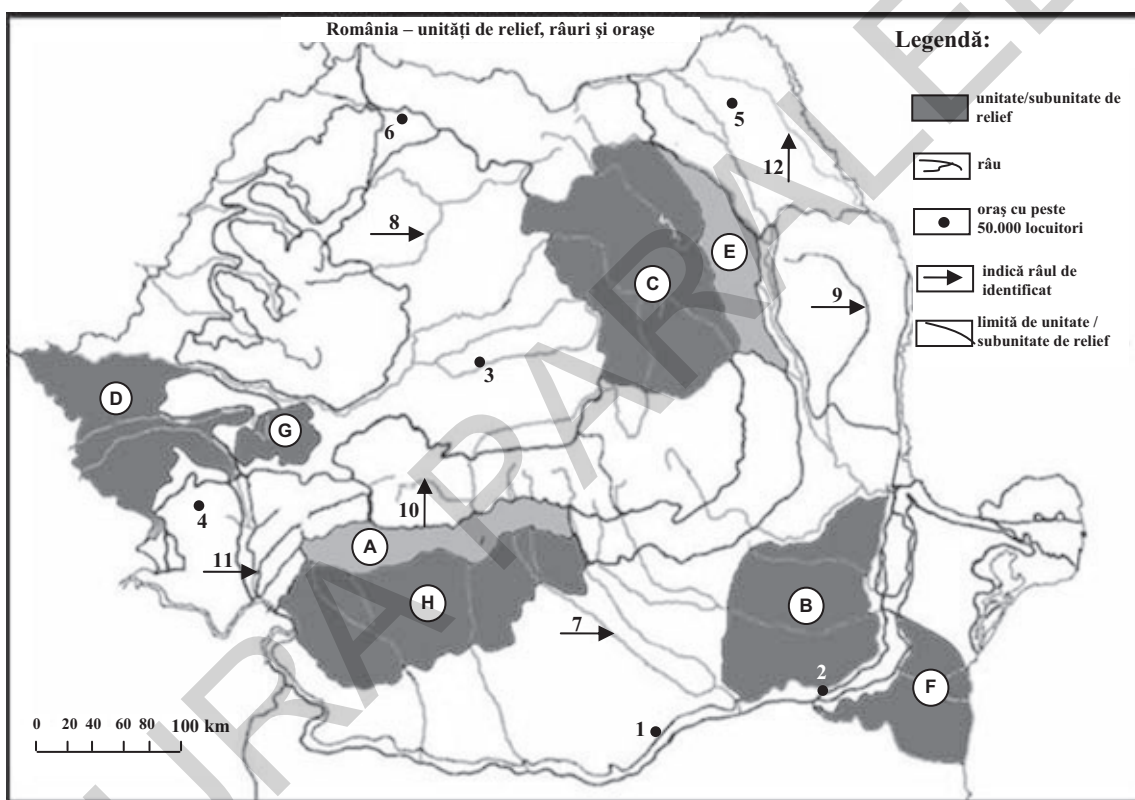
D. Precizați trei deosebiri între clima statului marcat, pe hartă, cu litera A și clima statului marcat cu litera G.

Nota 1: Deosebirile se pot referi la oricare dintre următoarele elemente de climă: tip de climă, temperaturi medii anuale, precipitații medii anuale, vânturi, factori care determină și influențează clima, amplitudine termică.

Nota 2: Punctajul complet va fi acordat numai dacă cele trei deosebiri vor fi prezentate comparativ și nu separat. **6 puncte**

E. Precizați două argumente care să demonstreze că statul marcat, pe hartă, cu litera C prezintă un sistem de transport diversificat, funcțional și modern. **4 puncte**

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Harta de mai sus se referă la subiectul II A – E. Pe hartă sunt marcate unități de relief (cu litere), orașe (cu numere de la 1 la 6) și râuri (cu numere de la 7 la 12).

A. Precizați:

1. numele râurilor marcate, pe hartă, cu numerele 11 și 12;
2. numele orașelor marcate, pe hartă, cu numerele 1 și 3.

4 puncte

B. Scrieți, pe foaia de examen, răspunsurile corecte care completează propozițiile de mai jos:

1. Lacul Vidra a fost amenajat pe râul marcat, pe hartă, cu numărul ...
2. Cel mai important centru siderurgic din perioada interbelică este orașul marcat, pe hartă, cu numărul ...
3. Crovurile sunt forme de relief care apar frecvent în unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera ...

6 puncte

Cuprins

Cuvânt-înainte	5
Programa de examen pentru disciplina Geografie	7
Teme recapitulative	9
A. EUROPA ȘI ROMÂNIA – ELEMENTE GEOGRAFICE DE BAZĂ	9
1. Spațiul românesc și spațiul european.....	9
2. Elemente fizico-geografice definitorii ale Europei și ale României	12
3. Elemente de geografie umană ale Europei și ale României.....	27
4. Mediu înconjurător și peisaje.....	38
5. Regiuni geografice în Europa și în România	40
6. Țările vecine României	41
B. ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ	43
1. Formarea Uniunii Europene. Evoluția integrării europene	43
2. Caracteristici geografice, politice și economice actuale ale Uniunii Europene	44
3. Statele Uniunii Europene	45
4. România ca parte a Uniunii Europene	47
5. Problema energiei în Uniunea Europeană și în România	47
C. EUROPA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ	48
Teste după modelul M.E.N.	50
Bareme de evaluare și notare	165
Teme recapitulative.....	165
Teste după modelul M.E.N.....	176